

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 171. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849788905456/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

måtte jeg passere gennem en meget stor sal, der ofte indgød mig en gysen, især om aftenen, når jeg forlod de andre for at gå i seng. Dette mit nye værelse havde fru G. med sit sædvanlige talent indrettet på det nærtteste til mig. Sofacen var en sovesofa, der om aftenen blev indrettet til seng. Over denne hang et stort brystbillede af Heibergs fader, P. A. Heiberg, malet af Juel og af en overordentlig levende virkning. Det kloge ansigt med den ironiske mund og de stikkende skarpe øjne var gengivet med et liv og et udtryk, så jeg altid havde en følelse af, at der var en levende mand i min stue. Ja, illusionen var så stor for mig, at jeg ofte, når jeg stod ved mit toilete, uvilkårligt drejede mig om for at se, om han bemærkede mig. Disse blik gjorde mig da ofte så forlegen, som om det havde været et levende menneskes øjne, der fulgte mine bevægelser. Og når jeg om aftenen lagde mig til ro, så forvirrede disse øjne mig ofte ved at stirre ned på mig i den grad, at jeg tit blev ganske bange, og det syntes mig, at det ironiske smil om munden blev stærkere og stærkere, så at jeg ofte hurtigt i angst og forlegenhed slukkede lyset for at blive disse øjne kvit. Jeg kunne let være blevet af med billedet, når jeg havde bedt derom, men jeg skammede mig over min barnagtighed.

En pige blev nu antaget til min personlige opvartning, Dorothea var hendes navn. Det var en af disse fromme, nøjsomme, opfrenede sjæle, der intet ønsker uden det at undække sig andres ønsker, et af disse rørende mennesker, for hvem vi andre burde skamme os, hvis vi ikke var så egoistiske, at vi synes, det er i sin orden, at de lyder, og vi befaler. Uvant med al hjælp fra min barndom af, har jeg aldrig i mit liv udviklet det talent at lade mig pleje og opvarte af andre. Hendes største sorg var derfor, at jeg ikke ville benytte hendes hjælp mere, end jeg gjorde, og ideligt klagede hun og sørgede over, at hun havde så lidt at udrette for mig. Fru Gyllembourg kom ofte og sagde: »Herre Gud! Dorothea er så bedrøvet over, at du benytter hende så lidt; den stakkels pige vil så gerne være dig til behag.« Jeg forsikrede, at hun var mig meget til behag, men at jeg behøvede så lidt hjælp for min person, at jeg ikke vidste, hvad jeg skulle hitte på for at beskæftige hende. Om aftenen, når jeg begav mig til ro i dette afsides kammer, ville hun absolut følge med for at klæde mig af, som hun sagde. Denne hjælp havde jeg aldrig været vant til, og den

pinte mig; jeg bad hende derfor ideligt om ikke at sidde oppe til langt ud på natten for at vente, til jeg gik i seng. Men da så hun på mig med så bedrøvede øjne og bad mig så rørende om, at hun måtte yde mig denne hjælp, at jeg ikke nænnede at gentage det oftere.

Jeg havde efterhånden fået den stygge vane at læse i sengen, inden jeg faldt i søvn. Denne vane døde Heiberg med rette hos mig. Jeg bad ham nu om, at han i stedet for at skænde ville bringe mig en dansk roman, af hvilke jeg hidindtil ingen havde læst, for at jeg kunne bruge den som sengelæktur. »Det vil jeg ikke,« svarede han, »men for at De hurtigt kan falde i søvn, så tilbyder jeg mig at skrive en roman og hver aften at lægge et lille afsnit af denne i bordskuffen ovre i Deres kammer – at sige, når det må være mig tilladt at gå over i dette og skrive den ved Deres eget bord med Deres egen pen og blæk.« Jeg tog ham på ordet, idet jeg da lovede ikke at læse andet, end hvad han for denne aften havde skrevet. Han udførte virkelig denne spøg og sneg sig hemmeligt hver aften, uden at hans moder mærkede det, over i mit kammer, inden han forlod os, og lagde i min bordskuffe, hvad han havde skrevet. Da jeg første aften efter dette hans løfte med begærlighed åbnede skuffen for at se, om han virkelig havde holdt sit ord, lå her det første blad, således lydende:

*Stjernen på jorden,
eller:
De blå længsler.*

En romantisk roman,
helliget
Kgl. skuespillerinde jfr. Johanna Louise
i dybeste ærbødighed
af
forfatteren Johan Ludvig.

Tilegnelse.